

Stažuotė Slovėnijoje- puiki kvalifikacijos tobulinimo galimybė

2012 m. gegužės 22 d. pradėtas vykdyti Ugdymo plėtotės centro projektas „Pedagogų kvalifikacijos tobulinimo ir perkvalifikavimo sistemos plėtra“ (II etapas), kurį finansuoja Europos socialinio fondo agentūra.

UPC darbuotojų komanda 2013 m. vasario mėnesį mūsų rajono pedagogams pristatė pedagogų kvalifikacijos tobulinimo galimybes, jų tarpe trumpalaikes pedagogų stažuotes užsienyje. Norėjau pamatyti, kaip organizuojamas ugdymo procesas Europos šalyse, todėl nusprendžiau dalyvauti atrankoje. Slovėniją pasirinkau neatsitiktinai, stažuotės tema „*Mokymosi bendradarbiaujant metodo taikymas*“ man pasirodė viena iš aktualiausių.

Stažuotės metu, kartu su 11 pedagogų iš įvairių Lietuvos mokyklų ir grupės vadove apsilankėme šešiose skirtingose ugdymo įstaigose ir švietimo organizacijose Liublianoje. Susitikimai, praktinės veiklos stebėjimas vyko: „Srednja Vzgojiteljska šola in gimnazija“ (Vzgojiteljska gimnazija), Zveza društev pedagoških delavcev Slovenije“ (Slovėnijos mokytojų asociacija), „Srednja poklicna in strokovna šola Bežigrad“ (Profesinė techninių mokslų vidurinė mokykla), „Gimnazija Vič“ ir „Gimnazija Šentvid“, „Zavod za šolstvo“ (Slovėnijos Nacionalinis švietimo institutas). Vizitų metu iš arčiau susipažinome su Slovėnijos ugdymo procese taikomais metodais. Turėjome galimybę stebėti pamokas, bendrauti ne tik su mokytojais, mokytojų asociacijos atstovais, bet ir su moksleiviais.

Stažuotės organizatoriai pasirūpino galimybe apsilankyti Lietuvos ambasadoje, kur mus maloniai priėmė nepaprastoji įgaliotoji ambasadorė Izolda Bričkovskienė.

Visa švietimo sistema Slovėnijoje yra valstybinė, valstybines mokyklas lanko 99 proc. vaikų. Šalyje labai glaudus mokyklų bendradarbiavimas su išorės partneriais, kuris vykdomas mokyklų vadovų, mokytojų ir bendruomenės iniciatyva. Mokytojai bendradarbiauja organizuodami įvairiausias integruotas veiklas, integruotus projektus, kuria e-klases. Slovėnijos švietimo sistema turi įvairias e-bazes, kurios suteikia galimybę dalintis medžiaga, jauniems mokytojams diskutuoti tarpusavyje, semtis patirties. Daugelyje aplankytų mokyklų įgyvendinami Europos Sąjungos projektai.

Bendradarbiavimas atsispindi įvairiose srityse: tarp šalies mokytojų (panaudojant IT, tiesioginių susitikimų ir konferencijų metu); glaudus bendradarbiavimas su socialiniais partneriais, įvairių specialybių atstovais, verslo sektoriaus atstovais (profesinio ugdymo srityje). Kiekvienoje aplankytoje ugdymo įstaigoje yra taikomos įvairios bendradarbiavimo su tėvais formos. Pamokų metu vyksta glaudus mokinių ir mokytojų bendradarbiavimas, moksleivių bendradarbiavimas tarpusavyje (dirbant grupėse, porose, vykdant ilgalaikius ir trumpalaikius projektus).

Pirmą stažuotės dieną apsilankėme „Srednja Vzgojiteljska šola in gimnazija“. Susitikimo su mokyklos direktoriaus pavaduotoja Petra Vignjevič ir mokyklos mokytojais metu domėjomės, kaip vyksta bendravimo ir bendradarbiavimo procesas tarp mokyklos bendruomenės narių, stebėjome pamokas ir mokyklos aplinkas, dalyvavome apskrito stalo diskusijoje.

Šioje mokykloje stebėjome teatro pamoką. Pamokoje veikla vyko labai organizuotai. Iš pradžių atliktas bendras pratimas, kurio metu mokiniai turėjo galimybę tiesiogiai įsijungti į darbą. Vėliau sekė trumpi mokytojos nurodymai ir labai sklandi mokinių veikla porose, grupėse. Atliekant

užduotis porose, mokiniai laisvai pasirinkdavo sau partnerį, o pristatant namų darbą partneris buvo pasirinktas iš anksto. Užsiėmimo metu taikyti metodai: improvizacija, pantomima. Mokytojo vaidmuo – stebėtojas, duodantis trumpus nurodymus, pakeičiantis vieną veiklos rūšį kita, pakomentuojantis užduoties atlikimo ypatumus. Tarp klasės mokinių labai glaudus ryšys, neteko pastebėti, kad užduočių atlikime nors vienas mokinytis nedalyvautų. Veiklos ir darbo metodai parinkti taip, kad kiekvienas privalėjo save išreikšti, sudalyvauti tam tikrame pamokos etape.

Mokykla įdomi tuo, kad į savo ugdymo procesą yra įtraukusi „Letenos“ draugijos programą

„Visuomenės gydymas naudojant šunis“. Ši draugija buvo įkurta 2007 m. Tikslas - padėti atstatyti ir tobulinti vaikų, jaunimo ir žmonių su negalia gerovę. Mokykla šunų terapiją taiko jau penktus metus. Tai valstybės finansuojama veikla. Matematikos mokytoja du kartus per savaitę į savo pamokas atsiveda dresuotą retriverių veislės šunį Šapo. Ji pasakojo, kad tokioje pamokoje sukuriama teigiama emocinė mokymosi aplinka, mokiniai ramūs, širdies ritmas normalus, sumažinama įtampa. Tai ypač

aktualu pamokose, reikalaujančiose didesnio susikaupimo ir loginio mąstymo. Stebint mokytojos vedamą pamoką, tuo įsitikinome.

Gimnazija Vič“ (<http://www.gimvic.org/>).

Gimnazijoje vyko susitikimas su mokyklos direktore A. Krapež, mokyklos mokiniais ir mokytojais. Gimnazijoje yra moksleivių grupė, kuri atsakinga už mokyklos viešuosius ryšius. Ji rūpinasi mokyklos reprezentacija. Mokiniai kalbėjo nepriekaištinga anglų kalba.

Mokykloje skatinamas bendradarbiavimas, siekiama atskleisti mokinių talentus. Bendruomenė vykdo labai daug įvairių projektų, įtraukiančių ir kitas Slovėnijos gimnazijas: „Muzikinio festivalio“ nugalėtojai gauna galimybę groti klubuose ar kavinėse; „Pasaulio knygų naktys“ įtraukia knygų mylėtojus, kurie ruošia pristatymus anglų kalba, dovanoja knygas bibliotekoms; leidyklose leidžiami gabiausių mokinių kūrinių rinkiniai. Vykdomi tyrinėjimo projektai: „Gyvūnų laboratorija“, aplinkosaugos, fizikos projektai. Šių projektų veikla vykdoma daugiausia po pamokų, tai garantuoja mokinių užimtumą. Gimnazijoje veikia mokyklos radijo laida, kurioje „dirba“ mokiniai, 2 kartus per metus leidžiamas laikraštis, vaikai patys rašo straipsnius,

interviu su žymiais žmonėmis. Teatro mylėtojai mokosi komunikuoti ne tik gimtąja, bet ir anglų kalba. Gausų popamokinės veiklos pasirinkimą papildo ir vaizduojamojo meno būreliai. Moksleivių sukurtos skulptūros, mozaikos, tapybos darbai puošia mokyklos aplinką. Mokykloje nėra skambučio, todėl ugdomas mokinių gebėjimas valdyti savo laiką, gerbti save ir kitus.

„Gimnazija Šentvid“.

Vyko susitikimas su mokyklos vadovu Jaka Erker, mokyklos mokytojais ir mokiniais. Gimnazijos specifika – be mokomųjų dalykų akcentuojamas kai kurių sporto šakų (pvz. krepšinio, atletikos) mokymas, yra dvi sportinio profilio klasės. Ši gimnazija dalyvauja programų atnaujinimo projekte, į veiklą įsitraukė visi mokytojai, jie turėjo paruošti bent po vieną integruoto ar grupinio darbo, IKT naudojimo pamokose aprašą, sukurti e-klasę. Populiarios integruotos pamokos, kurias ruošia kelių dalykų mokytojai, tačiau praveisti gali vienas specialistas. Kaip mokytojų ir mokinių

bendradarbiavimo pavyzdį, direktorius pristatė ES projekto dalį – mokslo metų eigoje vykstančias stovyklas. Stovyklos vyksta ne mokyklos teritorijoje. Savanoriai stovyklautojai, dažniausiai II-III klasių gimnazistai, pasirinkę tyrinėjimo kryptį kartu su mokytojais 2-3 dienoms vyksta į realias aplinkas (penktadieniais ir savaitgaliais, atostogų metu). Tyrinėjimo sritis siūlo tiek mokiniams, tiek mokytojams. II klasės gimnazistams vyksta viena savaitinė tarpdalykinio bendradarbiavimo pamoka (viso – 35 val. per metus), temos labai aktualios, pvz. „Slovėnijos tautinės mažumos“, „Vanduo kaip gyvybės šaltinis“ ir kt. Kas 2 metus yra parenkama tema ir ją fizikos, biologijos, chemijos ir geografijos mokytojai nagrinėja integruotai. Vaikai veikia kaip tyrinėtojai. Stovyklos skirtos humanitariniam, socialiniam ir gamtos mokslų mokymui.

„Zveza društva pedagoških delavcev Slovenije“ (Slovėnijos mokytojų asociacija) (<http://www.zdpds.si/>). Susitikimas su asociacijos viceprezidente Damijan Štefanc.

Slovėnijos mokytojų asociacija – ne pelno siekianti organizacija, kurioje dirba tik savanoriai, atstovaujantys Slovėnijos mokytojų ir mokyklos interesus. Asociacija įkurta 1976m., jungia smulkesnes asociacijas, tokias kaip: mokytojų pensininkų, socialinių darbuotojų, vokiečių kalbos pedagogų, įvairių dalykų pedagogų ir t.t. Jai priklauso 5000 mokytojų. Valdymo organas yra komitetas. Pagrindinė asociacijos veikla jungti mokytojus į bendrą tinklą ir atstovauti jų interesams politiniame ir akademiname lygmenyje. Ji siekia, kad mokyklos nebūtų naikinamos ir veiktų, net ir nedidelėse gyvenvietėse, kur vaikų skaičius mažas, nes mokykla yra bendruomenės susibūrimo centras. Dar viena asociacijos veikla - mokslinio žurnalo apie šiuolaikinę pedagogiką „Journal of contemporary educational studies“ publikacija slovėnų ir anglų kalbomis. Leidinys platinamas Slovėnijoje ir už jos ribų, tai seniausias edukacinis leidinys Europoje. Leidinio tikslas - paviešinti geriausias žinias, tyrimus ir naujoves šveitimo srityje.

„Zavod za šolstvo“ (Slovėnijos Nacionaliniame švietimo institute) Susitikimas su Brigita Źarkovič Adlešič, centro vadove ir įvairų projektų koordinatorėmis.

Centro funkcijos. Prioritetas centro veikloje – glaudus bendradarbiavimas su pedagogais. Organizuojami mokymai mokyklų komandoms, kurios toliau skleidžia patirtį savo mokyklose, t.y. svarbi mokytojų ugdymo (kvalifikacijos kėlimo) sritis. Vyksta:

1. Bendri projektai.
2. Seminarai ir konferencijos.
3. Mokymo grupių (vieno dalyko) susitikimai, patirties sklaida. Metų bėgyje vyksta 3 susitikimai (vienas iš jų – nuotoliniu būdu).

„Zavod za šolstvo“ dalyvauja Pestalozzi programoje, „Erasmus +“, „Comenius“ ir kituose ES projektuose. Susitikimo metu pristatyti internetiniai puslapiai, kuriuose galima patalpinti savo metodinę medžiagą ir pasinaudoti kolegų pateikta medžiaga.

Stazuotė suplanuota labai tikslingai, puikiai suplanuotos veiklos, aplankytose ugdymo įstaigose turėjome galimybę pamatyti mokymo metodų ir bendradarbiavimo formų, taikomų ugdymo procese, įvairovę *socialinių įgūdžių formavimo būdus*. Apsilankymų įvairiose ugdymo įstaigose metu galėjome palyginti, kokie panašumai ir skirtumai yra mūsų šalių švietimo sistemose.

Stazuotės metu įgytų kompetencijų dėka tobulinsiu dalyko dėstymo metodiką, socialinių įgūdžių formavimo būdus, taikysiu metodus, apie kuriuos sužinojau vizitų į Liublianos mokyklas metu. Tobulinsiu mokymosi bendradarbiaujant veiklos vertinimo sistemą, mokytojo vaidmenį šioje veikloje. Atkreipiau dėmesį į tai, kad mokykla nėra vienintelis ir reikšmingiausias informacijos šaltinis, todėl svarbu ugdyti moksleivių kritinį mąstymą, kad jie galėtų pasirinkti, kuri informacija yra svarbi ir reikšminga.

Daugiau apie stazuotės metu įgytą patirtį mokyklos pedagogai turėjo galimybę sužinoti gruodžio 10 d. mano skaitytos paskaitos metu.

Rusų kalbos mokytoja metodininkė Svetlana Ržeutskaja